

KLAGANDE

Individnämnden i Ulricehamns kommun
523 86 Ulricehamn

MOTPART

██████████ ██████████

Ombud: Lennart Andersson
Frösunda Omsorg AB
Druveforsvägen 32
504 33 Borås

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 6 oktober 2016 i mål nr
3776-15, se bilaga A

SAKEN

Kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och
service till vissa funktionshindrade, LSS

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer
Individnämnden i Ulricehamns kommuns beslut den 7 juli 2015.

YRKANDEN M.M.

Individnämnden i Ulricehamns kommun yrkar att kammarrätten ska upphäva förvaltningsrättens dom och fastställa individnämndens beslut den 7 juli 2015. Individnämnden anför i huvudsak följande. Den av kommunen beslutade timersättningen för personlig assistans 2015, 264 kr, är beräknad på en medellön för personliga assistenter i Ulricehamns kommun, faktiska kostnader för OB-tillägg och sjuklöner, PO-tillägg och semesterersättning enligt kommunens avtal samt övriga kostnader. För att den enskilde ska ha rätt till högre timersättning krävs att han styrker de faktiska kostnaderna för utförd assistans. [REDACTED] har över huvud taget inte lämnat någon redovisning över hur yrkat timbelopp är beräknat. Någon skälighetsbedömning kan därför inte göras.

[REDACTED] motsätter sig bifall till överklagandet. Han hänför sig i huvudsak till vad han anført i förvaltningsrätten.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 27 december 2016, mål nr 753–756-16, uttalat bl.a. följande. Kommunens skyldighet att utge ersättning för personlig assistans avser således de verkliga kostnaderna för assistansen i den mån de kan bedömas som skäliga. För att kunna ta ställning till ett ersättningsanspråk måste kommunen kunna kräva att den enskilde ger in underlag som möjliggör en bedömning av kostnadernas storlek och skälighet. Detta gäller även om anspråket inte överstiger det schablonbelopp som fastställts för den statliga assistansersättningen och utan att det framkommit något som ger anledning att ifrågasätta kostnaderna i och för sig. Att kommunens ersättningskyldighet omfattar samma slags kostnader som den statliga assistansersättningen ska täcka och att schablonbeloppet därmed kan tjäna till viss ledning vid

bedömningen av kostnadernas skälighet föranleder ingen annan bedömning.

██████████ har av individnämnden uppmanats att ge in underlag till individnämnden för att denna ska kunna utreda ██████████ faktiska kostnader för personlig assistans. ██████████ har gett in tidrapporter och faktura från assistansbolaget.

Det underlag ██████████ har gett in till individnämnden är inte tillräckligt för att göra en bedömning av de faktiska kostnadernas storlek och skälighet. Mot bakgrund härav och med beaktande av vad Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat i sitt avgörande, bedömer kammarrätten att ██████████ inte har rätt till högre ersättning än han beviljats av individnämnden. Överklagandet ska således bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande) och Evalotta Grip (referent) samt tf. kammarrättsassessorn Miriam Gewarges har deltagit i avgörandet.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2016-10-06
Meddelad i JönköpingMål nr
3776-15**KLAGANDE**[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]Ombud: Lennart Andersson
Frösunda Omsorg AB
Box 2031
511 02 Skene**MOTPART**Individnämnden i Ulricehamns kommun
523 86 Ulricehamn**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Individnämndens beslut 2015-07-07

SAKEN

Ekonomisk ersättning för skäligen kostnader för personlig assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Med delvis bifall till överklagandet upphäver förvaltningsrätten Individnämndens i Ulricehamn kommun beslut och förklarar att [REDACTED] [REDACTED] har rätt till ekonomisk ersättning för personlig assistans med 284 kr per timme att gälla under 2015 från och med maj månad.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Individnämnden i Ulricehamns kommun (nämnden) beslutade den 7 juli 2015 att avslå [REDACTED] [REDACTED] ansökan om förhöjd timersättning för personlig assistans motsvarande det schablonbelopp som gäller för assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken. Som skäl för beslutet angavs i huvudsak följande. Ulricehamns kommun har som många andra kommuner gått över till att ersätta faktiska och skäligen kostnader för assistansen.

Dok.Id 207923

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping**Besöksadress**
Hamngatan 15**Telefon**
036-15 66 00
E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se**Telefax**
036-15 66 55**Expeditionstid**
måndag–fredag
08:00-16:00

Kommunstyrelsen beslutade i mars 2015 att ersättningen för personlig assistans för år 2015 ska uppgå till 264 kr per timme. En förutsättning för att den enskilde ska ha rätt till begärt timbelopp är att det styrks att han haft faktiska kostnader för utförd assistans. Nämnden har begärt att den ersättning som [REDACTED] begärt ska styrkas av underlag. Någon redovisning av hur yrkat timbelopp har beräknats har inte lämnats in.

YRKANDEN M.M.

[REDACTED] yrkar att förvaltningsrätten upphäver socialnämndens beslut och förklarar honom berättigad till ekonomisk ersättning med det belopp som gäller för varje år och att beloppet sedan uppräknas årsvis motsvarande schablonbeloppet enligt socialförsäkringsbalken 51 kap., vilket för 2015 motsvarar 284 kr per assistansstimme. Han anför bl.a. följande. Han köper sin assistans av en privat assistansanordnare som tar betalt av honom per timme motsvarande det belopp som vid var tid gäller för assistansersättningen. Vid bedömningen av om de verkliga kostnaderna är skäliga bör utgångspunkten vara schablonbeloppet. Inom ramen för schablonbeloppet är det relativt fritt att fördela kostnaderna för den personliga assistansen på det sätt som bedöms bäst utan att den enskilde riskerar att bli utan ekonomiskt stöd för de verkliga kostnaderna. Det ekonomiska stödets skälighet ska således prövas utifrån den kostnad han fått betala till assistansanordnaren för utförd assistans. Eftersom assistansanordnaren inte fordrat högre belopp än gällande schablonbelopp är begärd ersättning skälig. Ett annat synsätt skulle, i strid med syftet med reglerna, kunna begränsa valfriheten.

Nämnden yrkar att förvaltningsrätten avslår överklagandet samt anför bl.a. följande. Nämnden tillämpar inte längre schablonen för den statliga assistansersättningen när ekonomiskt stöd för skäliga kostnader för personlig assistans ska utbetalas. Eftersom begärda uppgifter inte lämnats har nämnden inte kunnat ta ställning till ett belopp som överstiger 264 kr per timme.

En skäligen kostnad ska inte bara vara faktisk utan också rimlig. Uttalandena i förarbetena kan inte ses om en rekommendation att tillämpa schablonbeloppet. Nämnden anser att det av yrkande och tillhörande handlingar ska framgå vilken kostnad den enskilde har att stå för gentemot assistansanordnaren avseende utförd assistans. Den enskilde ska kunna styrka mellanskillnaden mellan den av kommunen beviljade ersättningen och fakturerat belopp från anordnaren. Kostnader motsvarande ansökan har inte styrkts.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

I 2 § LSS anges att kommunen har att ansvara för de insatser som anges i 9 § 2 – 10 samma lag.

Av 9 § 2 LSS följer att kommunen har ansvaret för att lämna biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken.

Enligt prop. 1992/93:159 s. 175 avses med skäligen kostnader samma slags kostnader som i dåvarande lagen om assistansersättning, d.v.s. normala lönekostnader och vissa administrativa kostnader. Det belopp som regeringen varje år bestämmer såsom den högsta ersättningen per assistanstimme med stöd av lagen bör vara vägledande även i fråga om det ekonomiska stödet från kommunen.

Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet RÅ 2005 ref. 85 slagit fast att en kommuns ersättning för personlig assistans ska utgå från de verkliga kostnaderna för insatsen, men att det statliga schablonbeloppet kan tjäna till viss ledning vid bedömning av kostnadernas skälighet eftersom det är fråga om samma slags kostnader.

Kammarrätten i Göteborg uttalar i mål 5939-5942-15 den 10 mars 2016 bl.a. följande. Såvitt framgår har de assistansberättigade inte gett in något underlag som styrker de faktiska kostnaderna som finns för deras respektive assistans. Även om det saknas utredning om hur det begärda beloppet är beräknat, anser kammarrätten att de faktiska kostnaderna är det belopp som assistansanordnaren fakturerat, d.v.s. en timersättning som motsvarar det statliga schablonbeloppet. Frågan är därefter om de faktiska kostnaderna är skäliga. När de avtalade och fakturerade timkostnaderna i assistansen inte överstiger det schablonbelopp som finns för assistansersättning och det inte heller kommit fram någon omständighet som talar för en annan bedömning anser kammarrätten att utgångspunkten måste vara att de faktiska kostnaderna är skäliga. Det saknar då betydelse att de assistansberättigade inte lämnat något underlag för hur kostnaderna för assistansen är fördelade.

Det är den assistansberättigades egna kostnader för assistansen som kan ge rätt till ersättning. Den assistansberättigade måste därför visa att han eller hon ådragit sig en skuld gentemot assistansanordnaren som motsvarar den begärda ersättningen (se t.ex. Kammarrättens i Sundsvall dom den 30 april 2015 i mål nr 3145-14).

Enligt 5 § förordning (1993:1091) om assistansersättning är schablonbeloppet för assistansersättning enligt 51 kap. 11 § socialförsäkringsbalken 284 kr per timme för 2015.

Förvaltningsrättens bedömning

Fråga i målet är vilka [REDACTED] faktiska kostnader för personlig assistans är och om kostnaderna är skäliga.

Reglerna om ekonomiskt stöd för skäliga kostnader för personlig assistans är avsedda att ge den enskilde valfrihet i fråga om att få sin personliga assi-

stans ordnad direkt genom kommunen utan att belastas av några kostnader, eller att anordna assistansen själv med finansiering av kommunen. Det är alltså fråga om alternativa sätt att tillgodose den enskildes behov.

■■■■■■■■■■ har valt att anlita en privat assistansanordnare för att utföra den personliga assistansen åt honom. Enligt vad som framkommit av utredningen i målet har assistansanordnaren fakturerat en timkostnad för den utförda assistansen som motsvarar det av regeringen fastställda schablonbeloppet för den statliga assistansersättningen. Han har därmed ådragit sig en skuld till assistansanordnaren som motsvarar den yrkade timersättningen. Även med beaktande av vad nämnden har anfört anser förvaltningsrätten att de faktiska kostnaderna är det belopp som assistansanordnaren har fakturerat ■■■■■■■■■■

Nästa fråga är om de faktiska kostnaderna är skäliga. När de fakturerade kostnaderna inte överstiger det schablonbelopp som finns för den statliga assistansersättningen och det inte heller har framkommit något som talar för en annan bedömning, gäller som utgångspunkt att de faktiska kostnaderna också är skäliga (jfr Kammarrättens i Göteborg dom ovan). I annat fall riskerar den enskildes möjlighet att välja assistansanordnare att begränsas. I målet har inte framkommit någon sådan omständighet som talar för en annan bedömning.

■■■■■■■■■■ har yrkat att förvaltningsrätten fastställer att han har rätt till ekonomisk ersättning enligt med 284 kr per timme för år 2015 och att beloppet ska uppräknas årsvis motsvarande det schablonbelopp som fastställs enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken. Förvaltningsrätten kan endast pröva det som omfattas av det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför bifallas på så sätt att ■■■■■■■■■■ förklaras ha rätt till ekonomisk ersättning för den personliga assistansen med yrkade 284 kr per assistans-

timme att gälla från och med maj månad 2015, dock längst till årets utgång eftersom ett nytt schablonbelopp därefter kommer att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Thorbjörn Lindvall

Rådmannen Thorbjörn Lindvall har avgjort målet. Föredragande juristen Richard Manderhjelm har varit föredragande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.